

03.05.2022

Asia/2

§ 90

Vuoden 2022 talousarvion ensimmäinen toteutumisennuste

HEL 2022-005642 T 02 02 01

Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti merkitä tiedoksi vuoden 2022 talousarvion ensimmäisen toteutumisennusteen.

Käsittely

Asian aikana oli kuultavana talous- ja suunnittelupäällikkö Tero Vuontisjärvi. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Tero Vuontisjärvi, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 80295
tero.vuontisjarvi(a)hel.fi
Anna Lyra-Katz, johtava erityissuunnittelija, puhelin: 310 86706
anna.lyra-katz(a)hel.fi
Anna Tarkkala-Hellström, suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 86442
anna.tarkkala-hellstrom(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslian talousarvion toteutumisennusteista antaman ohjeen mukaan toimialat tekevät vuonna 2022 kolme ennustetta, joista tämä on ensimmäinen.

Kanslian ohjeen mukaan toteutumisennusteet on annettava lautakunnalle tiedoksi. Lautakuntien on ryhdyttävä toimenpiteisiin, mikäli talousarvio ei ole toteutumassa.

Ennusteiden ohjeistusta on muutettu viime vuoteen verrattuna. Raportointiotsikoita eli raportoitavia asioita on jonkin verran tarkistettu.

Käyttötalous

Tulot

Postiosoite
PL 51300
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kasvatusjakoulutus@hel.fi

Käyntiosoite
Töysänkatu 2 D
Helsinki 51
www.hel.fi/kasvatusjakoulutus

Puhelin
+358 9 310 8600
Faksi

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI2922661800003009
Alv.nro
FI02012566

Toimialan tulojen ennustetaan kasvavan 25,7 miljoonalla eurolla. Tästä 21,2 miljoonaa euroa johtuu talousarvioon sisällyttämättä ulkopuolisesta hankerahoituksesta. Lisäksi varhaiskasvatuksen maksutulojen ennustetaan olevan talousarviota suuremmat.

Menot

Toimialan menojen ennustetaan kasvavan 21,2 miljoonalla eurolla. Ulkopuolista hankerahoitusta vastaavat kulut kasvattavat menoja 21,2 miljoonalla eurolla. Menoja kasvattavat lisäksi suorat koronakustannukset 1,7 miljoonaa ja Ukraina-kriisistä aiheutuvat kustannukset 0,6 miljoonaa euroa. Säästöjä ennustetaan syntyvän oppivelvollisuuden laajenemisen kuluissa sekä ostopalveluissa, yhteensä 2,3 miljoonaa euroa.

Investoinnit

Investointimäärärahat tullaan ennusteen mukaan käyttämään täysimääräisesti.

Sitovat tavoitteet

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala ennustaa, että toimialan sitova tavoite lasten ja nuorten hyvinvointi, parannamme lasten ja nuorten mielen hyvinvointia kaupunkiyhteisesti monenlaisin toimenpitein ja osallisuutta vahvistamalla toteutuu. Kaikkien viiden mittarin ennustetaan toteutuvan.

Toisen sitovan tavoitteen ”Oppija on aktiivinen ja opinpolku tukee kestävää kasvatusta” ei ennusteta toteutuvan. Perusopetuksen mittari Oppilaan kokemus omasta osallisuudestaan (Osallisuus ja yhteistyö -teemat) oppimisprosessissa on kaupunkitasolla vähintään koronapandemiaa edeltävällä tasolla ka 4,95 (asiakaskokemuskyselyn 2020 tulos) ei toteudu. Kysely on tehty keväällä 2022 ja kyselyn tulos 4,84 alitti tavoitetason. Muiden mittareiden ennustetaan toteutuvan.

Kaupunkiyhteisen toiminnallisen tavoitteen ”Lisätään tilojen yhteiskäyttöä” ennustetaan toteutuvan.

Koko kaupungin yhteisten hyte-tavoitteiden ennakoidaan toteutuvan.

Määrä- ja talousarvioletavoitteet

Toimialan suoritteet ovat talousarvion tasolla lukuun ottamatta varhaiskasvatusta ja perusopetusta.

Suomenkielisessä perusopetuksessa oppilasmäärä ylittää talousarvion noin 150 oppilaalla. Valmistavien oppilaiden määrä kasvaa Ukraina-

kriisiin johdosta. Varhaiskasvatuksessa lasten määrän ennustetaan olevan 760 lasta vähemmän kuin talousarviossa. Kotihoidon tuella olevien lasten määrä jää ennusteen mukaan talousarviosta 830 lapsella ja päiväkotilasten määrä 150 lapsella. Yksityisen hoidon tuella olevien lasten määrä ylittää talousarvion 290 lapsella.

Toimialan tuottavuus on 94,4 yksikköä, mikä on 1,9 alempi kuin talousarviossa. Tuottavuuden heikompaan kehitykseen vaikuttaa varhaiskasvatuksen talousarviota alempi suoritemäärä ja kokonaismenojen kasvu. Kokonaismenojen kasvu johtuu ulkopuolista hankerahoitusta vastaavista kuluista. Tuottavuutta on parantanut hallinnon toimitilojen keskittäminen.

Keskimääräiset nettomenot/asiakas ovat suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa n 200 euroa eli 1,8% suuremmat kuin talousarviossa. Suoritekohtaisten menojen kasvu johtuu talousarviota pienemmästä suoritemäärästä ennen kaikkea kotihoidon tuen lapsissa sekä rekrytoinnin haasteisiin kohdennetusta miljoonan euron saatavuusrahoituksesta.

Keskimääräiset nettomenot/asiakas ovat talousarviota pienemmät ruotsinkielisessä perusopetuksessa (-1,8%) ja lukioissa (-5,6%). Tämä johtuu rekrytointivaikeuksista sekä lukiokoulutuksessa ennakoitua pienemmistä oppivelvollisuuden laajenemisen kuluista. Muissa toimialan palveluissa asiakaskohtaiset kustannukset ovat talousarviossa arvioitulla tasolla.

Arvio talousarviovuoden tavoitteisiin (sitovat ja muut), palvelutuotantoon, muuhun toimintaan ja toimintaympäristön muutoksiin liittyvistä merkittävistä riskeistä ja hallintatoimenpiteistä.

- Opiskelijoiden oppimis- ja hyvinvointivaje ja mielenterveyshaasteiden kasvu yhdessä alueiden erilaistumiskehityksen kanssa muodostavat riskin sekä henkilöstön että oppijoiden hyvinvoinnille ja turvallisuudelle
- Uuden henkilöstön saatavuus ja nykyisen henkilöstön hyvinvointi on edelleen merkittävä riskitekijä toimialatasoisesti. Henkilöstöpula ja henkilöstön kuormittuminen vaikeuttavat erityisesti strategisten ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamista
- Pula psykologeista muodostaa merkittävän riskin opiskelijahuollon toteuttamiselle ja oppijoiden hyvinvoinnille. Riski on kasvava.
- Kevään työmarkkinatilanne ja mahdolliset keskeytykset palvelutuotannossa ja –tarjonnassa aiheuttavat merkittävän henkilöstöriskin. Kriittinen arvostelu toimialan työpaikoista kasvattaa mainehaitan riskiä

- Ukraina-kriisi ja inflaation kiihtyminen aiheuttavat taloudellista epävarmuutta. Yleinen taloustilanne, kiihtynyt inflaatio ja tuotantokustannusten ja palkkojen nousu vaikeuttavat kaupungin ja toimialan talousarvion ja -ennusteiden laadintaa ja kustannusarviointia.
- Energian hintojen nousupaine sähkön ja polttoaineiden/kuljetusten hinnoissa saattaa aiheuttaa noin 2 miljoonan lisäkustannukset
- Ruokapalveluiden kustannukset ovat myös nousussa, mahdollinen vaikutus noin 2 miljoonaa euroa. Tuottajilta saadun uusimman tiedon mukaan ruokapalvelukuluissa on yli 11% nousupaine osalla palveluntuottajista 1.5. alkaen.
- Toimialan tilojen vuokrien kehitys muodostaa taloudellisen riskin, joka johtuu erityisesti ennakoitua suuremmasta vuokrien indeksikorotuksesta sekä vuokrien kokonaiskustannuksien kehityksestä suhteutettuna toimialan perustehtävien rahoitukseen.

Kaupunkistrategian toteuttamisen painopisteiden toteuttamisen analyysi

Toimiala on tunnistanut neljä keskeistä asiaa, joilla strategian toteuttamista edistetään:

- Kaikki koulut ja päiväkodit ovat hyviä
- Hyvinvointi
- Parannetaan henkilöstön veto- ja pitovoimaa ja työoloja yhdessä.
- Teemme Helsingistä lukemisen ja lukutaidon pääkaupungin.

Maailman paras ja yhdenvertaisin paikka oppia

Perusopetuksen myönteisen erityiskohtelun (pd) laskentatapaa uudistetaan niin, että siirrytään nykyisestä aluepohjaisesta tiedosta henkilö-pohjaisen tietoon. Näin rahoitus kohdentuu entistä tarkemmin ja luotettavammin niitä tarvitseville. Aineisto on kerätty ja mallin laskenta käynnissä. Uudet indeksit tulevat lautakunnan päätettäväksi 14.6. 2022

Yksityisen hoidon saatavuutta vahvistetaan korottamalla yksityisen hoidon tukea päiväkotihoidossa 1.6.2022 ja esiopetusta täydentävässä varhaiskasvatuksessa 1.8.2022 alkaen

Englanninkielistä koulutusta lisätään. Koulutusta lisättäessä tulee varmistaa oppijan kielipolku esiopetuksesta perusopetukseen sekä jatkomahdollisuus toiselle asteelle. Haasteena kielipolun turvaamisessa on kansallisen englanninkielisen ylioppilastutkinnon puuttuminen sekä pätevän henkilöstön saatavuus. Kansainvälisten perheiden tarpeisiin pe-

rusopetukseen on toteutettu tammikuussa 2022 joustava haku, joka mahdollistaa koulutuspaikan saatavuuden kesken vuoden.

Oppivelvollisuuden laajentamisen toimenpano jatkuu. Onnistumisia ovat olleet perusopetuksen ohjaus, asuinkunnan ohjausvastuun keskitäminen Ohjaamoon sekä maksuttomuuden toteuttaminen (tietokoneet opiskelijoille ja tarvittavat oppimateriaalit). 1.8.2022 uutena koulutusmuotona aloittaa tutkintokoulutukseen valmentava koulutus (TUVA) - koulutus. Helsingin kaupungin TUVAn toteutusmalli on valmisteltu laajassa yhteistyössä eri palveluiden ja toimijoiden kanssa.

Strategiset tavoitteet Helsingin koulutuksen kehittämiseksi vuoteen 2030 -työ on käynnissä. Kehittämiseksi on suunnitelma, rakenne ja aikataulu. Tavoite- ja visiotyöskentelyä on toteutettu ja toteutetaan kevään aikana laajasti esihenkilöitä, henkilöstöä ja oppijoita sekä muita toimijoita osallistaen.

Suomen harrastamisen mallia toteutetaan kaikissa kouluissa. Kevään aikana oppilaiden osallisuutta vahvistetaan keräämällä heidän harrastustoiveita huhtikuussa. Suositummat toiveet toteutetaan ensi lukuvuonna.

Taide ja kulttuuri ovat hyvän elämän mahdollistajia

Toimiala on vahvasti mukana tekemässä Helsingistä lukemisen ja lukutaidon pääkaupunkia. Lukutaito on keskeinen osa koulun perustehtävää ja pohja kaikelle oppimiselle. Uutena toimenpiteenä on kymmenen yläkouluun palkatut lukutaidon opettajat, jotka tukevat erityisesti heikoiten lukutaidoissa menestyviä. Lisäksi peruskouluissa lukutaidon tuen tarpeita arvioidaan systemaattisesti usealla luokka-asteella, ja oppilaille suunnitellaan niiden pohjalta sopivaa tukea.

Helsingiläisten hyvinvointi ja terveys paranevat

Koronatilanne on lisännyt oppioiden pahoinvointia. Toimiala on kohdentanut koronapalautumisen erillismäärärahaa joustaviin opetus ja tukijärjestelyihin, oppilas ja opiskelijahuoltohenkilöstön lisäämiseen sekä opettajien osaamisen vahvistamiseen (mm. täydennyskoulutus, työnohjaus, mentorointi). Lisäksi resursseja on kohdennettu monikielisten ohjaajien palkkaamiseen. Lasten ja nuorten hyvinvoinnin parantaminen on toimialan toinen sitova tavoite. Tavoitteen viiden mittarin ennustetaan saavuttavan tavoitetasonsa.

Vastuullinen talous kestävän kehityksen perustana

Tuottavuutta lisätään kasvattamalla ruokapalveluiden ja siivouksen kilpailutettujen palveluntuottajien osuutta varhaiskasvatuksessa. Tuotta-

vuotta kehitetään tarkastelemalla Perusopetuslain mukaista iltapäivätoimintaa ja leikkipuistotoimintaa kokonaisuutena, yhdenmukaista toimintaa ja lisäten resurssien yhteistä käyttöä kaupungissa.

Henkilöstölle vetovoimainen Helsinki

Toimialalla henkilöstön saatavuustiimi, joka käynnistänyt uusina toimina mm. varhaiskasvatuksen nopean avun arjen sijaistilanteisiin, jossa nopean avun yksikön varhaiskasvatuksen lastenhoitajat toimivat alueellisesti ja jalkautuvat paikalle siellä, missä apua tarvitaan. Toisena uudistuksena uuden vakituisen työntekijän hyvän työuran alun turvaaminen. Uusi työntekijä perehtyy kaksi ensimmäistä työpäivää irti mitoituksesta. Perehdytyksen painotuksina turvallisuus ja pedagogiikka ennen lapsiryhmässä työskentelyn aloittamista. Uusissa päiväkodeissa toteutetaan jatkossa aina henkilöstön yhteinen kehittämispäivä ennen kuin lapset aloittavat.

Älykästä Helsinkiä johdetaan tiedolla ja digitalisaatiota hyödyntäen

Syksyllä 2022 alkavaan esiopetukseen esiopetuspaikat tarjottiin huoltajille sähköisesti asiakastietojärjestelmä Astissa. Esiopetustarjoukset tehtiin lapsille, jotka ovat varhaiskasvatuksen palvelussa Helsingin kaupungilla. Huoltajat pystyivät ottamaan paikan vastaan Astissa.

Ennusteen edellyttämät toimenpiteet

Talousarvion noudattamisohjeiden mukaan lautakunnan tulee ryhtyä toimenpiteisiin, mikäli talousarvio ei ole toteutumassa.

Ennusteen sisältämän 21,2 miljoonan euron ylitysennusteen perusteena on talousarvion ulkopuolisen rahoituksen käyttö eli ylitys on teknistä. Tämän vuoksi ylityspaineet eivät edellytä lautakunnalta välittömiä toimenpiteitä. Mahdollinen ylitysoikeusesitys ulkopuolisen rahoituksen perusteella on tehtävä kanslian ohjeiden mukaan viimeistään marraskuussa. Esitys on perusteltua tehdä loppuvuodesta, koska ulkoista rahoitusta tulee edelleen haettavaksi vuoden kuluessa ja saatavan lisärahoituksen määrää ei pystytä tässä vaiheessa ennakoimaan.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Tero Vuontisjärvi, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 80295
tero.vuontisjarvi(a)hel.fi
Anna Lyra-Katz, johtava erityissuunnittelija, puhelin: 310 86706
anna.lyra-katz(a)hel.fi
Anna Tarkkala-Hellström, suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 86442
anna.tarkkala-hellstrom(a)hel.fi

03.05.2022

Asia/2

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Postiosoite

PL 51300
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kasvatusjakoulutus@hel.fi

Käyntiosoite

Töysänkatu 2 D
Helsinki 51
www.hel.fi/kasvatusjakoulutus

Puhelin

+358 9 310 8600

Faksi**Y-tunnus**

0201256-6

Tilinro

FI2922661800003009

Alv.nro

FI02012566